

Asia: VN/33490/2022

## **Lausuntopyyntö komission maksukyvyttömyyslainsäädäntöjen harmonisointia koskevasta direktiiviehdotuksesta**

### **Lausunnonantajan lausunto**

#### **Mitä mieltä olette takaisinsaantia koskevista ehdotuksista?**

Pyydettyinä lausuntona Suomen Asianajajaliitto (jäljempänä ”Asianajajaliitto”) esittää seuraavaa.

Asianajajaliitto pitää sinänsä kannatettavana, että jäsenvaltioiden maksukyvyttömyyslainsäädäntöjä pyritään harmonisoimaan. Jäsenvaltioiden lainsäädännöissä on nykyisellään merkittäviä eroavaisuuksia, mikä voi hankaloittaa rajat ylittävää liiketoimintaa ja erityisesti mahdollisuuksia hankkia kansainvälistä rahoitusta. Suomen Asianajajaliitto katsoo kuitenkin, että jäsenvaltioille on annettava riittävästi mahdollisuuksia ratkaista direktiivin implementointi kansalliseen lainsäädäntökehikkoon ja insolvenssioikeudelliseen käytäntöönsä sopivalla tavalla.

Lausuntopyynnössä esitetut kysymykset:

#### **a. Mitä mieltä olette takaisinsaantia koskevista ehdotuksista?**

Asianajajaliitto pitää hyvänä, että direktiiviehdotus asettaa ainoastaan minimivaatimukset, joita paremmasta velkojainsuojasta on mahdollista poiketa kansallisilla säännöksillä.

Merkittävä määrä takaisinsaantia koskevista ehdotuksista vastaa kansallista lainsäädäntöä. Joitakin huomattavia muutosehdotuksia kuitenkin esitetään.

Asianajajaliitto pitää ongelmallisena, että kriittisenä aikana suoritettujen velkojen maksun tai annetun vakuuden peräytymisen edellytykseksi (6 artikla) on asetettu velkojan eli takaisinsaantivastaajan tietoisuus maksukyvyttömyydestä tai maksukyvyttömyysmenettelyn vireilletulosta. Muutos on olennainen nykyiseen lainsäädäntöön, missä tällaisen maksun peräytyminen ei edellytä velkojan tietoisuutta näistä seikoista. Tällainen velkojan tietoisuus voi olla vaikea näyttää toteen erityisesti, ellei velallinen halua myötävaikuttaa asiaan ja ellei pelkkä julkiseen maksukyvyttömyysrekisteriin merkintä täytä tätä.

Direktiiviehdotuksen mukaan peräytyminen ei olisi mahdollista, jos velallinen on saanut kohtuullisen vastikkeen. Takaisinsaantilaissa ei ole vastaavaa säännöstä, mutta vastaava vaikutus syntyy ns. ”vahinkoedellytysopin” kautta.

Lahjaa ja kohtuutonta etua koskeva peräytyminen (7 Art) vastaa takaisinsaantilain 6–7 §:ien sisältöä. 8 artiklassa säädetyt takaisinsaantiperusteet vastaavat takaisinsaantilain 5 §:ää.

Peräytymisen seurauksia koskevan 9 artiklan säännökset vastaavat pääosin takaisinsaantilain 3 luvun säännöksiä, paitsi 5 kohdan osalta. Tällainen kuittauskielto on sinänsä johdettavissa konkurssilain 6 luvun 1 §:n sanamuodosta, jossa kuittauksen edellytykseksi on asetettu saatavien vastakkaisuus konkurssin alkaessa. Tämä edellytys ei täyty takaisinsaannista johtuvan velkasuhteen osalta. Asiaa kuitenkin kaipasi selvennystä takaisinsaantilaissa.

Peräytymisen seurauksia koskevien 10 ja 11 artikloiden säännökset vastaavat pääosin takaisinsaantilain 20 ja 25 §:stä ilmeneviä vaikutuksia.

### **Mitä mieltä olette pesäinhoitajan tiedonsaantia eräistä rekistereistä koskevista ehdotuksista?**

Asianajajaliitto pitää hyvänä ja tarpeellisena direktiiviehdotuksen tavoitetta, jolla pyritään varmistamaan pesäinhoitajien ja -selvittäjien mahdollisuus tunnistaa, jäljittää ja saada tietoja myös siinä tapauksessa, että velallisen omaisuuserät ovat ulkomailla.

Ehdotuksen mukaan nimetyt tuomioistuimet ja selvittäjät saavat käsitellä direktiivin nojalla saatuja henkilötietoja tietosuojasääntöjen mukaisesti vain, jos se on tarpeen ja oikeasuhteista omaisuuden tunnistamiseksi ja jäljittämiseksi. Direktiiviehdotus jättää kuitenkin epäselväksi, milloin henkilötietojen käsittely ei olisi oikeassa suhteessa omaisuuden tunnistamiseen ja jäljittämiseen.

Ehdotuksen mukaan pesäinhoitajilla ei olisi suoraa pääsyä pankkitilirekisteriin, vaan niiden osalta olisi nimettävä tuomioistuimet, joilla on pääsy kansallisiin ja ulkomaisiin pankkitilitietoihin ja erikseen ne henkilöt, jotka voivat hakuja tehdä. Kun huomioidaan tuomioistuinten käsittelyajat ja ruuhkautuneisuus, olisi selvitettävä, edellyttääkö ehdotus resurssien lisäämistä pyyntöjen käsittelyyn tai miten muuten voidaan varmistaa pyyntöjen nopea käsittelyaikataulu.

## **Mitä mieltä olette pre-pack-järjestelyitä koskevista ehdotuksista?**

Suomessa ei ole tällä hetkellä asiaan liittyvää lainsäädäntöä taikka vallitsevaa pre-pack-käytäntöä. Asianajajaliitto pitää lähtökohtaisesti hyvänä, että tällaista sääntelyä ehdotetaan. Varsinaista PP-järjestelyä tulisi kuitenkin säännellä mahdollisimman vähän juostavuuden säilyttämiseksi.

Asianajajaliitto tulkitsee direktiiviehdotusta siten, että PP-järjestelyn valmisteluvaihetta seuraisi kansallinen insolvenssimenettely. Direktiivin tavoitteisiin pääsemiseksi olisi harkittava, tulisiko säätää uutta lainsäädäntöä vai täydentää olemassa olevaa. Yksi keino olisi uuden luvun säätäminen konkurssi- ja yrityssaneerauslakeihin (tai jompaankumpaan). Kun kuitenkin huomioidaan kahden lain muuttamiseen liittyvät käytännön haasteet, puoltaisi se myös kokonaan uuden lain säätämistä (kuten takaisinsaantilaki, jota sovelletaan molempiin menettelyihin). PP-järjestelyn yhdistäminen insolvenssimenettelyyn ei saisi joka tapauksessa olla liian monimutkaista järjestelyn toteutettavuuden vuoksi.

Koska kyseessä olisi käytännössä julkinen prosessi, ”stay”:n toteuttaminen ja luonne ovat tärkeässä roolissa. Myös takaisinsaantilainsäädännön suhde ja merkitys PP-järjestelyissä olisi arvioitava.

PP-järjestelyn ”monitorin” roolille tulisi olla erillinen nimitys sekoitettavuuden vuoksi (esim. valmistelija). Tällaiseen valmistelijan on tarkoitus soveltaa samoja edellytyksiä kuin sitä seuraavan insolvenssimenettelyn pesähoitajaan tai selvittäjään. Tällaisissa tilanteissa voi syntyä esteellisyyksymyksiä nykyisen kansallisen lainsäädännön perusteella, mitkä olisi arvioitava.

Asianajajaliitto katsoo alustavasti, että direktiiviehdotuksen mukainen PP-järjestelyyn liittyvä huutokauppamenettely sisältää erinäisiä ongelmia ja voi hidastaa merkittävästi järjestelyn toteuttamista. Relevantit ostajatahot on mahdollista kartoittaa jo valmisteluvaiheessa ainakin Suomen kokoisilla markkinoille, joten huutokauppamenettelyllä ei välttämättä ole saavutettavissa lisäarvoa.

Direktiiviehdotuksen perusteella vaikuttaa siltä, että pesähoitajan/selvittäjän tulisi edistää insolvenssimenettelyä myös huutokauppamenettelyn keston (4 viikkoa) aikana. Tämä lisää merkittävästi pesähoitajan/selvittäjän työkuormaa muutenkin kiireisinä menettelyn alkuvaiheina.

Siltä osin, kun PP-järjestely menisi tuomioistuinkäsittelyyn, olisi varmistettava tuomioistuinten riittävät resurssit ja osaaminen tarvittaviin liiketoiminnallisiin arviointeihin.

## **Mitä mieltä olette johdon velvollisuuksia ja vastuuta koskevista ehdotuksista?**

Asianajajaliitto pitää kannatettavana ja perusteltuna direktiiviehdotuksen tavoitetta saada oikeushenkilön johto toimimaan aktiivisesti maksukyvyyttömyystilanteissa ja tarvittaessa jättämään

hakemus maksukyvyttömyysmenettelyyn. Tämä voi edesauttaa esimerkiksi epäterveen liiketoiminnan aikaisempaa päättämistä ja todennäköisesti parantaa kertymiä velkojille.

## Määritelmät

Asianajajaliitto katsoo, että direktiiviehdotuksessa keskeisinä käsitteinä käytettyjen ”legal entity”, ”directors” ja ”insolvent” määrittelyihin tulisi kiinnittää huomiota.

”Legal entity” voitaneen kääntää oikeushenkilöksi. Oikeushenkilö kattaa Suomessa käsitteenä osakeyhtiöt, mutta myös esimerkiksi rekisteröidyt yhdistykset, säätiöt ja asunto-osakeyhtiöt. Mikäli ”legal entity” -käsitteen on tarkoitus sisältää myös esimerkiksi rekisteröidyt yhdistykset, voi se vaikuttaa merkittävästi johdon vastuuseen tuollaisissa tilanteissa.

Direktiiviehdotuksen mukaan ”directors”-käsitettä on tulkittava laajasti. Osakeyhtiölaki ei tunne esimerkiksi työsuhteisten johtajien vahingonkorvausvastuuta, vaan heihin soveltuu lähtökohtaisesti työsopimuslaki. Direktiiviehdotus voi laajentaa merkittävästi työsuhteessa olevien johtohenkilöiden vastuuta suhteessa niin yhtiöön kuin ulkopuolisiin.

Maksukyvyttömyyden (”insolvent”) osalta olisi tärkeä täsmentää se raja, jonka jälkeen johtohenkilölle muodostuu toimintavelvollisuus. Jos toimintavelvoite insolvenssimenettelyyn hakeutumisesta on tarkoitus asettaa muillekin johtohenkilölle kuin hallitukselle, on selvitettävä, millaisia muutoksia tämä edellyttää kansalliseen yhtiöoikeudelliseen ja muuhun lainsäädäntöön.

## Osakeyhtiö ja johdon vastuu

Osakeyhtiölaissa lähtökohtana on, että osakeyhtiö vastaa omista velvoitteistaan. Johtohenkilön vahingonkorvausvastuun aktualisoituminen maksukyvyttömyystilanteissa poikkeaa osakeyhtiölain pääsäännöstä. Tyypillisesti vastuu voi nykyisellään aktualisoitua OYL 20:23 §:n mukaisissa tilanteissa, joissa oman pääoman menettämistä koskevan ilmoituksen laiminlyönti ja yhtiön sitä seurannut merkittävä lisävelkaantuminen voi johtaa hallituksen vahingonkorvausvastuuseen velkojalle aiheutetusta vahingosta. Oman pääoman menettäminen ei kuitenkaan suoraan liity maksukyvyttömyyteen.

Käytännössä velkojilla on verrattain korkea kynnys ajaa kannetta hallituksen jäseniä vastaan näyttökysymysten ja kuluriskin vuoksi.

Direktiiviehdotuksen jatkokäsittelyssä tulisi arvioida, muodostuuko esimerkiksi velallisyhtiön konkurssipesälle oikeus ajaa kannetta yhtiön johtohenkilöitä vastaan maksukyvyttömyyden jälkeen tapahtuneesta lisävelkaantumisesta. Nykyisin OYL 20:23 §:n mukaisissa tilanteissa kanneoikeus on lähtökohtaisesti velkojilla. Direktiiviehdotus voisi lisätä hallituksen jäsenten henkilökohtaista vastuuta lisävelkaantumisesta.

Suomessa lähtökohtana on hallituksen kollektiivinen vastuu, joten pääsääntöisesti koko hallitus on vastuussa osakeyhtiölain rikkomisesta aiheutuneesta vahingosta. Jos tällainen vastuu ulottuisi myös työsuhteisiin johtajiin, on arvioitava, miten ja missä laeissa vastuusta tulisi säätää.

### **Mitä mieltä olette mikroyritysten purkumenettelyä koskevista ehdotuksista?**

Asianajajaliitto pitää ehdotusta mikroyritysten purkumenettelystä toteuttamiskelvottomana.

Valtaosa (arviolta yli 95 %) suomalaisista maksukyvyttömyysmenettelyn kohteena olevista yrityksistä on ehdotuksessa tarkoitettuja mikroyrityksiä (vuosiliikevaihto tai taseen loppusumma enintään kaksi miljoonaa euroa). Suomalainen maksukyvyttömyysmenettely on kuitenkin nykyisellään monelta osin tehokas ja toimiva: World Bank Group julkaisee vuosittain Doing Business -selvityksen, jossa Suomi on jo vuosia saanut vertailun parhaat pisteet maksukyvyttömyystilanteiden selvittämisen (resolving insolvency) osalta (<https://archive.doingbusiness.org/en/data/exploretopics/resolving-insolvency>).

Suomessa on jo olemassa keinoja hoitaa tehokkaasti pienten yritysten konkurssimenettelyt. Velallisella on mahdollisuus hakea velkajärjestelyä, valtion varoista maksetaan pesänhoidosta varattomuustapauksissa palkkio sekä erillinen palkkio rikosilmoituksen tekemisestä. Velalliseen kohdistuvien selvitystarpeiden johdosta voidaan tarvittaessa siirtyä valtion varoin maksettavaan julkisselvitykseen.

Direktiiviehdotuksessa esitetyt ehdotukset muuttaisivat koko suomalaisen insolvenssikentän.

Asianajajaliitto pitää riskialttiina ehdotusta, jonka mukaan pesänhoitajaa ei aina määrättäisi ja että pesänhoitajaa vaatinut taho voisi joutua kattamaan pesänhoidon kustannukset. Ottaen huomioon nykyinen käytäntö raukeavissa konkurssipesissä, Asianajajaliitto pitää selvänä, että velkojat eivät olisi valmiita ottamaan kuluriskiä kuin hyvin poikkeuksellisissa tilanteissa.

Asianajajaliitto pitää menettelyiden sujuvuuden kannalta toteuttamiskelvottomana ehdotusta, että pesänhoitajan ja selvittäjän tehtävät siirtyisivät insolvenssioikeuteen erikoistuneilta toimijoilta viranomaisille. Asianajajaliitto pitää mahdottomana ehdotusta, että viranomaispuolelle luotaisiin täysin tyhjästä organisaatio, jolla olisi resurssit ja osaaminen perehtyä velallisyhtiön liiketoimintaan ja huolehtia esimerkiksi velallisen myötävaikutusvelvollisuuden täyttämisestä, kirjanpidon, rikosten, omaisuuden, takaisinsaanti- ja muiden kanneperusteiden selvittämisestä,

saatavien perinnästä, omaisuuden rahaksimuuttamisesta, työsuhde- ja palkkaturva-asioiden hoitamisesta sekä useista erityyppisistä oikeudenkäynneistä, joita insolvenssimenettelyihin saattaa liittyä.

Asianajajaliitto katsoo, että esitetty malli saattaisi myös vaikeuttaa erityisesti konkurssimenettelyihin liittyvän talousrikollisuuden selvittämistä ja osaltaan myös lisätä väärinkäytösten mahdollisuutta. Ehdotetussa viranomaisvetoisessa suppeassa menettelyssä jäisivät rikokset hyvin todennäköisesti suurimmaksi osaksi selvittämättä, jolloin rikoksentekijöitä ei saataisi toimistaan vastuuseen ja velkojille aiheutuisi edelleen vahinkoa. Ehdotus ei sisällä mitään mekanismeja velallisen kirjanpidon tutkimiseksi ja rikosperusteiden selvittämiseksi.

Asianajajaliitto pitää myös mahdollisena, että velallisyriityksen työntekijöiden asema jäisi nykyistä heikommaksi maksukyvyttömyystilanteissa. Pesänhoitajien nykyisin hoitamat nopeutetut palkkaturvamenettelyt ovat usein vaativia prosesseja palkkasaatavien ja sovellettavien työehtosopimusten selvittämiseen, palkkalaskelmien teettämiseen, tulorekisteri-ilmoituksineen sekä vakuutusten ottamisineen. On myös huomioitava, että konkurssitilanteissa jatketaan usein työntekoa työntekijöiden kahden viikon irtisanomisajan, minkä avulla voidaan saada merkittävä osa konkurssipesään kertyvästä varallisuudesta. Tämä edellyttää velallisyriityksen toiminnan tuntemista, työntekijöiden aktiivista ohjeistamista sekä tarkoituksenmukaisia liiketoiminnallisia ratkaisuja.

Asianajajaliitto pitää merkittävänä riskinä ehdotusta, jonka mukaan omaisuus pysyisi pääsääntöisesti velallisen hallinnassa ja yritys voisi itse jatkaa päivittäistä liiketoimintaansa. Velallinen voisi tällöin hävittää omaisuuttaan tai saattaa sitä muuten velkojien ulottumattomiin. Mikäli mikroyriityksen purkumenettelyyn hakeutuminen lykkäisi velkojan konkurssihakemuksen käsittelyä, olisi myös tämä omiaan lisäämään väärinkäytösten mahdollisuutta.

Ehdotuksessa viranomainen myisi velallisen omaisuutta perustettavassa kansallisessa sähköisessä huutokauppamenettelyssä. Asianajajaliiton mielestä on olemassa riski, että myyntihinnat saattaisivat tällöin jäädä selvästi nykyisiä alhaisimmiksi. Konkurssipesien realisoimisessa on usein syytä käyttää apuna ammattirealisaattoreita tai muita asiantuntijoita parhaan mahdollisen myyntituloksen varmistamiseksi. Toisinaan saattaa olla tarkoituksenmukaista antaa velallisyriityksen henkilökunnan suorittaa loppuunmyynti. On myös paljon sellaista spesifiä omaisuutta, jonka myymiseen nettihuutokauppamenettely ei lainkaan sovellu, vaan omaisuutta on pyrittävä myymään esimerkiksi suoraan tietyn alan erikoistuneille toimijoille. Lisäksi useimmiten paras realisointitulos saadaan myymällä velallisyriityksen omaisuus ja toiminta yhtenä kokonaisuutena. Kaavamainen, verkossa tapahtuva huutokauppamynti ei näin ollen johda velkojien kannalta parhaaseen lopputulokseen, vaan hyvä pesänhoito edellyttää parhaan myyntitavan valintaa kussakin tapauksessa.

### **Mitä mieltä olette velkojatoimikuntia koskevista ehdotuksista?**

Asianajajaliiton näkemyksen mukaan tämänhetkiset konkurssilaisissa (KonkL) ja yrityssaneerauslaissa (YSL) velkojatoimikuntaa koskevat säännökset ovat lähtökohtaisesti selkeät ja toimivat. Joitakin

epäselvyyksiä ja kehityskohtia niissä on muun muassa liittyen osallistumisoikeuteen ja velkojatoimikunnan jäsenelle annetun tiedon salassapidon turvaaminen.

## 58 Artikla Velkojatoimikunnan asettamisesta

Asianajajaliiton mukaan nykyinen menettely velkojatoimikunnan asettamisesta toimii hyvin.

Direktiiviehdotuksen mukaan velkojatoimikunta perustetaan ainoastaan, jos velkojainkokous näin päättää. Tämä vastaa kansallista menettelyä konkurssiasioissa. Saneerausmenettelyssä velkojatoimikunnan kuitenkin nimittää tuomioistuin. Suuremmissakin saneerausmenettelyissä (esimerkkinä Stockmann Oyj Abp) velkojatoimikunta on saatu tästä huolimatta asetetuksi muutaman viikon sisällä saneerausmenettelyn aloittamisesta. Perusteita muuttaa asettamiskäytäntöä ei ole tunnistettu.

Asianajajaliiton arvion mukaan velkojatoimikunta asetetaan ainoastaan muutamassa prosentissa insolvenssimenettelyitä. Tapauskohtainen harkinta velkojatoimikunnan asettamiseen onkin hyvä jättää kansallisen lainsäätäjän harkintaan.

## 59 Artikla Velkojatoimikunnan jäsenten nimittäminen

Artiklan mukaan velkojatoimikunnan jäsenet nimitetään joko tuomioistuimen tai velkojainkokouksen päätöksellä 30 päivän kuluessa menettelyn aloittamisesta.

Asianajajaliiton näkemyksen mukaan nimittämisoikeus on ristiriidassa em. 58 Artiklan kanssa, jonka mukaan velkojatoimikunta perustetaan ainoastaan, jos velkojainkokous näin päättää.

Asianajajaliitto pitää hankalana ehdotusta, että tuomioistuimen tulisi vahvistaa velkojainkokouksen tekemät velkojatoimikunnan jäsenten nimitykset viiden päivän sisällä siitä, kun nimityksistä ilmoitetaan tuomioistuimelle. Asianajajaliiton arvion mukaan tästä aiheutuu turhia kustannuksia konkurssipesälle ja ehdotus lisää byrokratian määrää. Saneerauksessa, jossa tuomioistuin joka tapauksessa nimittää nämä velkojatoimikunnan jäsenet, muutosehdotus on vähämerkityksellinen.

Konkurssi- ja saneerauslaissa olevat velkojatoimikunnan kokoonpanoa koskevat säädökset varmistavat jo nykyisellään sen, että eri velkojaryhmät ovat riittävällä tavalla edustettuja.

## 60 Artikla Velkojatoimikunnan jäsenten velvollisuudet

Asianajajaliitto pitää epäselvänä, sallisiko direktiiviehdotus jatkossakin saneerausmenettelyissä (YSL 10 §), että velallisen kotipaikan työvoima- ja elinkeinokeskus voi nimittää velkojatoimikuntaan yhden työvoima-asiain hallintoa edustavan henkilön, joka saa osallistua toimikunnan työhön ilman äänivaltaa. Asianajajaliiton mukaan työvoima- ja elinkeinokeskuksen edustajan osallistuminen velkojatoimikuntatyöskentelyyn jatkossakin ilman äänivaltaa on kannatettavaa.

Asianajajaliiton käsityksen mukaan velkojatoimikunnan kokouksiin ei voi osallistua valtakirjalla (toisin kuin OM:n muistion sivulla 5 sanotaan), etenkin saneerausmenettelyssä, jossa käräjäoikeus nimittää jäsenen henkilökohtaisesti.

## 61 Artikla Velkojatoimikunnan jäsenten lukumäärä

Asianajajaliitto pitää toimivana KonkL ja YSL säännöksiä siitä, että velkojatoimikunnan jäseniä pitää olla vähintään kolme, mutta jäsenten ylärajaa ei ole asetettu. Asianajajaliitto ei näe tämän vuoksi syytä rajoittaa velkojatoimikunnan jäsenten määrää seitsemään henkilöön. Käytännössä velkojatoimikunnan jäseniä on yleensä 3–4.

## 62 Artikla Velkojatoimikunnan jäsenen erottaminen tai vaihtaminen

Koska KonkL tai YSL ei tällä hetkellä sisällä säädöksiä velkojatoimikunnan jäsenten erottamisesta tai vaihtamisesta, Asianajajaliitto pitää myönteisenä sitä, että näiden tilanteiden varalta olisi erilliset säännökset molemmissa laeissa. Vaikka tällaiset tilanteet ovat harvinaisia, niiden osalta pesähoitajat ja selvittäjät toimivat (löyhästi) vakiintuneen käytännön mukaisesti. Nimenomaiset lainsäädökset näiden tilanteiden varalta selkeyttäisivät oikeustilaa.

## 63 Artikla Velkojatoimikunnan työjärjestys

Asianajajaliitto pitää perusteltuna, että velkojatoimikunnan työjärjestyksestä säädetään tarkemmin. Aikataulun osalta tulisi kuitenkin olla tapauskohtaista harkintaa. Artiklan toisessa momentissa kirjatut asiat ovat aiheellisia. Työjärjestyksessä voisi myös päättää velkojatoimikunnan puheenjohtajan ja koollekutsumisprosessista. Saneerauksessa olevien pörssilistattujen yhtiöiden osalta tulee työjärjestyksessä myös sopia arvopaperimarkkina- ja säädettyjen velvollisuuksien



täyttämistä kuten sisäpiirirekisteristä, tiedon välittämisestä oman organisaation sisällä ja salassapidosta.

Asianajajaliitto pitää toivottavana, että työjärjestyksessä säädetään salassapidosta ja erityisesti siitä, miltä osin velkojatoimikunnan jäsenet voivat luovuttaa velkojatoimikunnan kokouksissa käsiteltävää materiaalia edustamansa velkojaryhmän velkojille. Lähtökohtaisesti Asianajajaliitto suhtautuu tietojen luovuttamiseen muille kuin velkojatoimikunnan jäsenille kielteisesti, sillä velkojatoimikunnassa käsitellään monesti liikesalaisuuksia. Artiklassa 64 oleva velkojatoimikunnan jäsenen tiedonantovelvollisuus velkojia kohtaan tulee olla yhteneväinen velkojatoimikunnan salassapitovelvollisuuden kanssa.

Pörssiyritysten saneerausmenettelyissä velkoja-toimikunnan jäsenet otetaan osaksi arvopaperimarkkinalain mukaista sisäpiiriä. Vastaavasti muut velkojat eivät kuulu sisäpiiriin. Arvopaperimarkkinalainsäädäntö myös tehokkaasti rajoittaa sitä, mitä tietoa velkojatoimikunnan jäsenet voivat velkojille toimittaa.

Koska velkojatoimikuntaan nimitetään tiettyjä henkilöitä eli kyseessä on henkilökohtainen mandaatti, Asianajajaliitto ei pidä perusteltuna sitä, että velkojatoimikuntatyöskentelyyn voivat osallistua valtakirjalla muut kuin velkojatoimikuntaan nimetyt henkilöt. Mikäli valtakirjalla voidaan osallistua velkojatoimikunnan kokouksiin, pitäisi tästä päättää työjärjestyksessä. Jo pelkästään salassapidon ja velkojatoimikunnan työskentelyn turvaamiseksi on lähtökohtaisesti aiheellista rajoittaa velkojatoimikunnan kokouksiin osallistuminen velkojatoimikuntaan nimetyille jäsenille.

Velkojatoimikunta voi saneerausmenettelyssä tehdä päätöksen vain selvittäjän palkkiosta. Konkurssimenettelyssä velkojatoimikunnalla ei ole päätösvaltaa, mutta se suorittaa ne tehtävät, jotka velkojainkokous on sille antanut. Tämä käytännössä tarkoittaa sitä, että pesänhoitaja määrätään hankkimaan velkojatoimikunnan suostumus tai kannanotto etukäteen määrättyihin ratkaisuihin tai toimiin, esimerkiksi kanteiden nostamiselle. Mikäli velkojatoimikuntaa koskevia säädöksiä muutetaan, Asianajajaliitto katsoo, että samalla olisi pohdittava velkojatoimikunnan roolin kehittämistä muutenkin. Asianajajaliitto ei pidä välttämättä huonona ajatuksena, että velkojatoimikunnalle annettaisiin enemmän päätöksentekovaltuuksia.

65 Artikla Velkojatoimikunnasta aiheutuvat kustannukset ja palkkiot

Asianajajaliiton näkemyksen mukaan konkurssipesän velkojatoimikunnan jäsenille ei tulisi jatkossakaan lähtökohtaisesti maksaa palkkiota.

67 Artikla Velkojatoimikunnan päätöksestä valittaminen

Asianajajaliiton näkemyksen mukaan nykyiset KonkL 15:10–11 § säännökset kattaisivat myös tilanteet, jossa velkojatoimikunta olisi tehnyt päätöksiä, joten kehitystarvetta ei tämän osalta ole. Saneerausmenettelyssä velkojatoimikunta tekee päätöksen selvittäjän palkkiosta ja käräjäoikeuden on ratkaistava palkkiota tai korvausta koskeva riita-asia. Näin ollen artiklassa mainitut velkojatoimikunnan päätöksenteosta valittamista koskevat säädökset eivät luo lainsäädäntöuudistustarpeita.

Nykyisellään on äärimmäisen harvinaista, että velkojatoimikunnan tekemästä päätöksestä valitetaan. Mikäli velkojatoimikunnan roolia kehitetään ja päätöksentekovaltuuksia lisätään, todennäköisyys valitusten tekemiselle lisääntyy ja tällöin myös velkojatoimikunnan päätöksenteosta valittamista koskevia säädöksiä tulisi tarkistaa.

#### **Muita näkemyksiä direktiiviehdotuksesta**

-

Enne Heidi  
Suomen Asianajajaliitto